

10.03.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**10 Mart 2022
Perşembe**

10.03.2022

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

10 Mart 2022 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Kontrolörlüğü Yönetmeliği
- Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebe Denetmenliği Yönetmeliği
- Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Kıymetli Maden ve Kıymetli Taş Analizinde Yetki Verilecek Ayar Evlerinin Standartları, Seçimi ve Denetim Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ

DÜZELTME: Malvarlığının Dondurulması Kararı (Karar Sayısı: 2022/1) ile İlgili

Ayçiçek yağına ihracat yasağı

Rusya'nın Ukrayna'ya askeri müdahalesi, Türkiye'de ayçiçek yağında arz sorununu başlattı. Alınan kararla Ayçiçek yağı ihracatı yasaklandı. Ayçiçek yağının yanı sıra soya yağı, ayçiçeği tohumu, aspir, pamuk tohumu yağları, rep, kolza ve hardal yağı, mısır yağı ve margarin ihracatı da durduruldu.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Rusya ve Ukrayna arasındaki savaş, Türkiye iç pazarında ayçiçek yağında arz sorunu yaşanmasına neden oluyor. İç pazarda fiyat hareketlerini dizginlemek ve arz sorununu önlemek için ayçiçek ihracatı yasaklandı.

Ticaret Bakanlığı'nın 27 Ocak'ta Resmi Gazete'de yayımladığı 'Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatına İlişkin Tebliğ'i kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığınca ayçiçeği ve diğer yağ ihracatı yasakladı. Tebliğ kapsamında daha önce daha zeytinyağı, kırımızı mercimek ve fasulyeye ürünleri ihracatı da yasaklanmıştı.

Azak Denizi'deki gemiler harekete geçti

Öte yandan DÜNYA'nın sektör temsilcilerinden edindiği bilgilere göre, Azak Denizi'nde bekleyen Türk gemileri harekete geçti. Rus tarafından gemilerde yapılan kontrollerden sonra gemilere izin verildiğini belirten sektör temsilcileri, tüm bu gelişmelere rağmen Kerç Boğazı'ndan henüz geçen gemilerin olmadığını ifade ediyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın pazartesi günü Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'le yaptığı telefon görüşmesinde Azak Denizi'nde bekletilen gemiler

10.03.2022

gündeme getirilmişti. Putin'in gemilerin geçişine izin verilmesi talimatı vereceği aktarılmıştı.

“Uçak ve gemiler için olumlu yanıt aldık”

Rus mevkidaşı Şoygu ile görüşmesi konusunda açıklama yapan Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ise, Rusya ve Ukrayna'da bulunan gemilerin Türkiye'ye dönmesi için olumlu yanıt aldıklarını söyledi. Akar, "Ticaret gemilerimizin gelmesi konusunda gerekli güvenliği Rusya sağlayacak." ifadelerini kullandı.

İHRACAT YASAĞI GETİRİLEN ÜRÜNLER

- Soya yağı ve fraksiyonları (Sadece gıda amaçlı ihracat başvuruları)
- Ayçiçeği tohumu, aspir veya pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları
- Rep, kolza ve hardal yağı ve bunların fraksiyonları
- Mısır yağı ve fraksiyonları
- Margarin

TZOB'dan çiğ süt fiyatının revize edilmesi talebi

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, Rusya-Ukrayna savaşının yem sanayisini de tedirgin ettiğini belirterek, bu süreçte çiğ süt fiyatının revize edilmesini talep etti.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, çiğ süt fiyatlarının revize edilmesi talebinde bulundu.

Ulusal Süt Konseyinin 29 Kasım 2021'de yaptığı toplantısında aldığı kararla, 8 Aralık 2021'den geçerli olmak üzere soğutulmuş çiğ sütün tavsiye satış fiyatının brüt 4 lira 70 kuruş olarak belirlediğini anımsatan Bayraktar, süt fiyatına gelen artışın yeme gelen zamlar sayesinde anlamını yitirdiğine dikkat çekti.

Süt fiyatlarının bu şekilde devam ettiği sürece daha fazla damızlık hayvanın kesime gideceğini belirten Bayraktar, "Üretimin sürdürülebilirliği için bir litre süt satan üretici bir buçuk kilo yem alabilmelidir. Fiyatın belirlendiği aralık ayında parite 0,93 iken, ocak ayında 0,94, şubat ayında 0,97, mart ayında ise 0,84 olarak gerçekleşti. Süt üreticileri hala sürdürülemez seviyelerin altında bir pariteyle üretime devam etmek zorunda kalıyor. Mart ayında üreticimizin bir litre süt sattığında eline net olarak 4 lira 50 kuruş geçti. Yemin kilosuna ödediği para ise 5 lira 35 kuruş. Bir litre süt sattığında bir kilo yem bile alamıyor, yani zarar ediyor. Bu, uzun yıllardır görmediğimiz bir durumdur, tablo vahimdir." ifadelerini kullandı.

“Eşel mobil sistem gibi bir sistem hayata geçirilebilir”

Sektörün çok sıkıntılı bir durumla karşı karşıya olduğuna dikkati çeken Bayraktar, şunları kaydetti:

"Yem başta olmak üzere elektrik, mazot, ilaç, tohum, işçilik, veteriner hizmetleri gibi bütün maliyetlerimiz ciddi oranlarda artarken sürdürülemez fiyatlarla üretime devam etmemiz artık mümkün değildir. Rusya ve Ukrayna gibi dünya ham madde ihracatında önemli iki ülkenin savaşa girmesi yem sanayimizi de tedirgin etmeye başladı. İlerleyen günlerde ne olacağını bilmiyoruz. Bu süreçte atılacak en öncelikli adım süt fiyatının yeniden revize edilmesi olmalıdır. Üretime devam edebilmemiz ve damızlık hayvan kesimlerinin durması için; ya sattığımız çiğ süt fiyatı 1,5 pariteye denk gelecek şekilde 8 liraya çıkarılacak ya da 'çiğ süt fiyatı artmasın' deniliyorsa ilgili pariteye denk gelecek şekilde yem fiyatında indirim yapılacak ki bütün üreticilerimiz bu fiyattan yem alabilsin. Çiğ süt fiyatın belirlendiği dönemde paritenin korunması için yemde de akaryakıtta uygulanan eşel mobil sistem gibi bir sistem hayata geçirilebilir. Üreticilerin yeme gelen zamlar nedeniyle mağdur olmaları ve belirlenen pariteden sapmalar önenebilir."

Çiğ süte verilen 20 kuruşluk primin yeterli olmadığına işaret eden Bayraktar, "Çiğ süte verilen destek hem üreticiyi destekleyecek hem de kayıt dışılığa kaymanın önüne geçirecek seviyeye yani en az 60 kuruş seviyelerine çıkarılmalıdır. Desteklemelerin kısa sürede ödenmesi için çalışma yapılmalıdır." değerlendirmesinde bulundu.

Ulusal Baklagil Konseyi: Bakliyatta stoklarımız yeterli

Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilgili kamu kuruluşlarının aldığı tedbirler sayesinde bakliyat sektöründe stok sıkıntısı yaşanmayacağını belirten Ulusal Baklagil Konseyi Başkanı Abdullah Özdemir, "Panik havası olmadığı müddetçe korkulacak hiçbir şey yoktur, bakliyat da stoklarımız yeterlidir." dedi.

COVID-19 süreci ve Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle raf ömrü uzun gıda ürünlerine ilginin arttığına işaret eden Ulusal Baklagil Konseyi Başkanı Abdullah Özdemir, talebin yoğun olduğu ürünler arasında besleyicilik ve kolay saklama koşulları dolayısıyla bakliyatın öne çıktığını, makarnalık ve ekmeklik buğdayın da gündemdeki en önemli hammaddeler arasında yer aldığını söyledi.

Türkiye'nin geçen yıl kuraklığa rağmen 17 milyon 650 bin ton buğday ürettiği bilgisini veren Özdemir, şöyle konuştu: "Eldeki tüm rakamlarla Türkiye'nin buğday sıkıntısının olmaması lazım. Kaldı ki yeni sezon buğday hasadına 3-4 ay kalmış. Temmuzta gelindiğinde hasat yapılıyor. Toprak Mahsulleri Ofisinin elindeki stoklar, başta ekmeklik buğday olmak üzere satın alınan buğdayların olduğu gemiler, lisanslı depolardaki ürünler, çiftçinin ve sanayicinin elindeki malları birleştirdiğinizde bizim hasat sezonuna kadar 3 ayı problemsiz geçirmemiz lazım. Durduk yere panik havası estiriyorlar."

Özdemir, gıda tedariki konusundaki "komplo teorileriyle" vatandaşların huzursuz edildiğini belirterek, "Hasat sezonunda Türkiye'nin yepyeni bir 17-18 milyon ton buğday üretimi olacak. Havalarda iyi gidiyor, yağmur yağıyor, belki de rekoltede 20

milyon tonu yakalayacağız. Çevremizdeki coğrafyada yeni ürünler yetişecek ve yeni bir döneme gireceğiz. Bizim bu 3 ayı kuşku ve endişe yerine rahatça atlatmamız için çok fazla neden var. Bunu güzel, net ve şeffaf şekilde yetkililerin de kamuoyuyla paylaşması lazım." ifadesini kullandı.

“Mallar tamamen iç tüketimin talebine ayrıldı”

Abdullah Özdemir, Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilgili kamu kuruluşlarının aldığı tedbirler sayesinde bakliyat sektöründe stok sıkıntısı yaşanmayacağını ifade ederek, şöyle konuştu: "Yeşil ve kırmızı mercimek, nohut, fasulyenin ihracatına kısıtlama getirildi. Devlet belirli süre kendi vatandaşının ihtiyacının görülmesi amacıyla dış satıma giden ürünleri yasakladı, bir tedbir aldı. Zorunlu olan bir kısıtlama. Bu geçici olduğu takdirde güzel bir olay. En azından 'önce can, sonra canan' deniliyor. İthal edilecek bakliyat ürünlerinde de gümrük vergisi sıfırlandı. Orada da devlet tarafından tüketici lehine yüzde 20 civarında bir gelirden vazgeçildi. Bunların yanı sıra bizim de yıllardır söylediğimiz gibi perakende safhasında temel gıda ürünlerinde KDV oranı yüzde 1'e indirildi ve devlet burada da gelirinden vazgeçti. Bunlar tüketici lehine daha avantajlı olması için yapıldı. Tüm bunlara baktığınızda Türkiye'de baklagilin hasat sezonu buğdayda olduğu gibi haziran, temmuzda başlayacak. Buna da 3 ay kaldı. Önümüzdeki 3 ayda korkulacak, tedirgin olacak hiçbir sıkıntı yok. Herkesin stokları yeterli ayrıca ithalat yapma imkanımız var, ihracat da kısıtlandı. Dolayısıyla olan mallar tamamen iç tüketimin talebine ayrıldı. Panik havası olmadığı müddetçe korkulacak hiçbir şey yoktur, bakliyatta da stoklarımız yeterlidir."

“Tedarik zincirinde de hiçbir problem yok”

Ramazanda bakliyata ilginin artacağını dile getiren Özdemir, "Ramazanda yardımlaşma amacıyla oluşturulan gıda kolileri nedeniyle bakliyata ilginin olacağı bir dönemdeyiz. Marketler girişimlerde bulunarak bağlantılarını yaptılar. Mallarını tedarik ediyorlar. Tedarik zincirinde de hiçbir problem yok. Gayet güzel çalışıyor." diye konuştu.

Rusya-Ukrayna savaşı sürecinde zincir marketlerle sık sık görüşmeler yaptıklarını belirten Özdemir, "Marketlere gittiğinizde raflarda en ufak eksiklik yok. Ben arada sırada tedarik yaptığımız marketleri geziyorum. Bakliyat ürünlerinde Allah'a bir şükür eksik yok, sadece yağda lüzumsuz bir panik havası var. Bakliyatta da raflarda hiçbir eksiklik, depolarda da tedarik açısından hiçbir sıkıntı yok." ifadelerini kullandı.

Ayçiçek yağı taşıyan 4 gemi yola çıktı

Denizcilik Genel Müdürlüğü, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, ayçiçek yağı taşıyan 4 geminin Rusya'dan yola çıktığını ve 15-17 Mart tarihlerinde Türkiye'ye ulaşacağını duyurdu.

Denizcilik Genel Müdürlüğü Twitter hesabından yaptığı duyuruda, Rusya'nın Yeisk Limanı'nda bekleyen 6099 ton ayçiçek yağı yüklü geminin, Kerch kanalını geçerek seyre başladığını ve 15 Mart'ta Mersin'de olacağını açıkladı.

Diğer taraftan açıklamada, ayçiçek yağı yüklü diğer 3 geminin ise Rostov Limanı'ndan kalkış yaptığı ve 17 Mart'ta Türkiye'ye varacağı bilgisine yer verildi.

"Rus limanlarında bekleyen Türk gemilerden 6'sı daha limanlardan kalktı"

Bu duyurunun ardından Denizcilik Genel Müdürlüğü, Rus limanlarında bekleyen Türk gemilerinden 6'sının daha limanlardan kalktığını bildirdi.

Kurum, Twitter hesabından Rus limanlarında bekleyen Türk gemilere ilişkin şu paylaşımda bulundu:

"Rus limanlarında bekleyen Türk sahipli/işletmecili gemilerden 6'sı daha limanlardan kalktı. Kömür, demir filizi, buğday ve küspe-kepek taşıyan gemilerimizin 5'i ülkemize biri Romanya'ya seyre başladı. Kerch Boğazı trafiğe açılmış olup tüm gemilerimizin kalkış yapması bekleniyor."

"Önlem alınmazsa üretim duracak"

Rusya-Ukrayna savaşından en fazla etkilenen 11 sektörün temsilcisi, önceki gün TOBB Sektör Meclisleri Müşterek Toplantısı'nda Ticaret Bakanı Mehmet Muş ile bir araya geldi. İş insanları öncelikle kamu öncülüğünde kriz masası oluşturulmasını istiyor.

Yener KARADENİZ

Yaklaşık iki haftası geride kalan Rusya- Ukrayna savaşının tüm dünyaya olduğu gibi Türkiye ekonomisine de negatif etkileri devam ediyor. Başta para ve sermaye transferi olmak üzere lojistik ve dış ticarete sıkıntılara yol açan gelişme, önceki gün Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye Sektör Meclisleri Müşterek Toplantısı'nda, Ticaret Bakanı Mehmet Muş ve TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Selçuk Öztürk'ün katılımı ile ele alındı. Turizmden hazır giyime, müteahhitlikten demir- çeliğe, gıdadan perakendeye kadar savaştan en fazla etkilenen 11 sektörün meclis başkanları ve temsilcileri, hali hazırda yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini Bakan Muş ile paylaştı.

Sektör temsilcilerinden aldığımız bilgilere göre toplantı oldukça verimli geçti. Birçok soruna yönelik çözüm önerileri gerekli makamlara iletilmek üzere not alınırken, bazı sorunlar için de anlık çözümler üretildiği dile getirildi. Toplantıda perakendeciler kriz masası talebinde bulunurken, demir ve demir dışı metaller Rus limanlarının açık olması ve gemilerin sigortalanabilmesine yönelik talebini ilettiler. Kömürde ise yüzde 80-90 Rusya'ya bağlı olduğu belirtilirken ticaretin durması ve fiyatların artması nedeniyle kömür fabrikalarının kapanma noktasına geldiği belirtildi.

Demirciler gemilere sigorta talep etti

Savaşın en fazla etkilediği alanlardan biri demir çelik sektörü. Önceki gün gerçekleştirilen toplantıya katılan TOBB Demir ve Demir Dışı Metaller Meclisi Başkanı Veysel Yayan, özellikle kullandıkları girdiler olan hurda, cevher, kömür ve pik demiri ile ilgili olarak Rus limanlarının açık olmasını ve gemilerin oraya gidip gelebilmeleri için sigortalanma problemlerinin aşılması konusunda taleplerini ilettiklerini anlattı. Bakanlığın bu sorunlar üzerinde çalıştığını dile getiren Yayan, öte yandan ABD ve AB'nin uyguladığı koruma tedbirlerinin de Rusya ve Ukrayna olmadığında anlamını yitireceğini belirterek Türkiye'ye karşı uygulanan koruma tedbirlerinin de kaldırılması yönündeki girişimlerin yoğunlaştırılması yönünde talepte bulduklarını dile getirdi.

Kömür fabrikaları durma noktasında

Toplantının oldukça verimli ve yapıcı bir atmosferde geçtiğini anlatan TOBB Türkiye Çimento ve Çimento Ürünleri Meclisi Başkanı Fatih Yücelik, yetkililerin çözüm odaklı yaklaşımı ve toplantı süresince verilen talimatlar ve alınacak önlemlere ilişkin açıklamalarının sektörü oldukça umutlandırdığını anlattı. Sektör olarak savaşın etkilerini çok ağır ve hızlı şekilde görmeye başladıklarını anlatan Yücelik'in verdiği bilgilere göre, 2021'de gerçekleşen 5,3 milyon ton kömür ithalatının yüzde 80-90'lık bölümü Rusya'dan karşılandı. Kömür fiyatlarının da bu nedenle son bir haftada yüzde 100'ün üzerinde arttığını belirten Yücelik, "Kömür endeksleri bir haftada 180 dolardan 500 dolar seviyesine çıktı. Fabrikalarımızda kömür tedarikinde zorluk yaşamaya başladık. Sektörümüzde üretim durma noktasına geldi. 2022 yılı Şubat ayında petrokok fiyatları geçen senenin aynı dönemine göre yüzde 500 artış gösterirken, elektrik ve ithal kömür fiyatları sırasıyla yüzde 220 ve yüzde 400 artış gösterdi. Sektörün kömür stokları azaldığı için krizin daha uzun sürmesi durumunda ve alternatif enerji kaynaklarının ivedilikle devreye alınmaması halinde üretimimiz durma noktasına gelecek. İthal kömür tedarikçileri Rusya'daki kontakları ile iletişim sağlayamıyor, Karadeniz'deki kriz durumu gerekçe gösterilerek gemiler iptal ediliyor, tedarikçilerin depolarındaki mevcut kömür rezervleri tükeniyor. Kalan az miktardaki kömürü de rekabet ortamının ortadan kalkmasıyla daha yüksek fiyatlardan satmaya çalışmaları, ithal kömür tedarikindeki sıkıntıların temelini oluşturuyor. Öte yandan navlun maliyetlerinde hızla artış yaşandı. Karadeniz'e gemilerin gitmemesi dolayısıyla şu anda Akdeniz havzasındaki mevcut gemi bolluğunun aniden kesilmesi bekleniyor. 20-25 gün sürecek bu seyahatler, ihracat konusunda ülke olarak gücümüzü yavaşlatacak. Kömür tedariki güvence altına alınamazsa mecburi olarak fabrikalar durup stok maliyeti yerine operasyonu kesmek durumunda kalacaktır. Bu nedenle çok acil önlemler alınmalı. Bu gerekçeyle kuru bazda kükürt oranının termik santrallere uygulandığı gibi yüzde 3'e yükseltilmesi, alt ısı değerinin 4.800 kCal/kg'a çekilmesi ve yüzde 36 olan uçucu madde limitinin de yükseltilmesi, başka kaynaklardan kömür tedarik edilmesine imkan yaratacaktır. Bu olağan dışı dönem bitene kadar sektörümüze istisna sağlanırsa kömür ithalatında Kolombiya, Endonezya ve Güney Afrika gibi ülkeler alternatif seçenekler arasında olacaktır" dedi.

Uçuşları başlatacak yol bulunamıyor

Ticaret Bakanı Mehmet Muş ile yapılan toplantıda sorunlarını dile getiren turizmciler, yaptırımların sektörün önünü tıkadığını söylediler. Sektör temsilcilerine göre en önemli sorun, yaptırımlar dolayısıyla turizme yönelik uçuşları başlatacak yolun bulunamaması. Edinilen bilgiye göre, turizm sektörünün temsilcileri, karşılaştıkları sorunları şöyle dile getirdiler: “En ciddi sorun uçak sorunu. ABD ve AB, yaptırımları Rusya’ya karşı koydu ama yaptırımlar Rusya’dan daha çok bu ülkeleri vurmaya başladı. Turizm şirketleri karşılıklı olarak bazı çözüm yolları üzerinde uzlaştılar. Ancak, İngiltere hükümeti devreye girerek, çözüm yolunu tıkadı. Uçuşları sigortalayan şirketler üzerinde baskı kuruldu. Sigorta şirketleri öylesine yüksek primler istedi ki, ödenmesi mümkün değil. Rusya ile bu ülkeler arasında sefer yapacak uçakların THY’ye kiralanması gündeme geldi. Ancak, İngiliz Hükümeti’nin baskısıyla sigortacılar bu konuda da engel çıkardı. ‘Kiralamanın yaptırımları delmek’ anlamına geleceğini söylüyorlar. Benzer şekilde Türk ve Rus turizm temsilcilerinin de kendi aralarında geliştirdikleri formül de, sigorta şirketlerinin engellemesiyle karşı karşıya. Şu andaki en büyük sorun, uçuşları başlatacak bir yolun uygulamaya konulamaması.”

Müteahhitlerde belirsizlik endişesi

Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) Başkanı Erdal Eren, toplantıda Ukrayna-Rusya arasındaki krizden nasıl etkilenecekleri konusunda endişelerini paylaştıklarını söyledi. Ticaret Bakanlığıyla 20 Şubat’ta yaptıkları toplantıda çalışanlara ilişkin endişelerini dile getirdiklerini aktaran Eren, “Gelecekte mal derdine sonra geleceğimizi söylemiştik. Yapılan son toplantıda ise sıcak savaş ortamında henüz hiçbir can kaybı olmadan çalışanlarımızı Türkiye’ye getirme imkanı bulduğumuza sevindiğimizi söyledik. Ama şimdiden sonra savaşın daha ne kadar süreceği belli değil. Dolayısıyla oradaki işlerin sonucu ve orada kalan makine parklarımız ne olacak. Şantiyelerimize Libya’da olduğu gibi bir şey olacak mı gibi muhtemel endişelerimizi paylaştık” dedi. Ayrıca Rusya’da henüz ne olacağını bilmediklerini anlatan Eren, “Rusya projelerine devam edecek mi? Yoksa tasarrufa gidip donduracak mı? Dondurmayıp devam ettirirse ödemeleri nasıl yapacak gibi bilinmeyen çok olan bir durumdayız. Dolayısıyla şimdi ne olacak diye konuştuk. Çünkü ne yapacaklarını bilmiyoruz. Ne yapacakları kesinleştiğinde sorunlar ortaya çıkacak. Şimdilik bunları anlattık. Bakanımız da kriz masası oluşturduklarını, bütün sektörlerin kendilerine kolaylıkla ulaştığını ve herhangi bir gelişme olduğunda tedbir alacaklarını, bu nedenle istişare içinde olacaklarını söyledi” diye konuştu.

Kriz masası talep ettiler

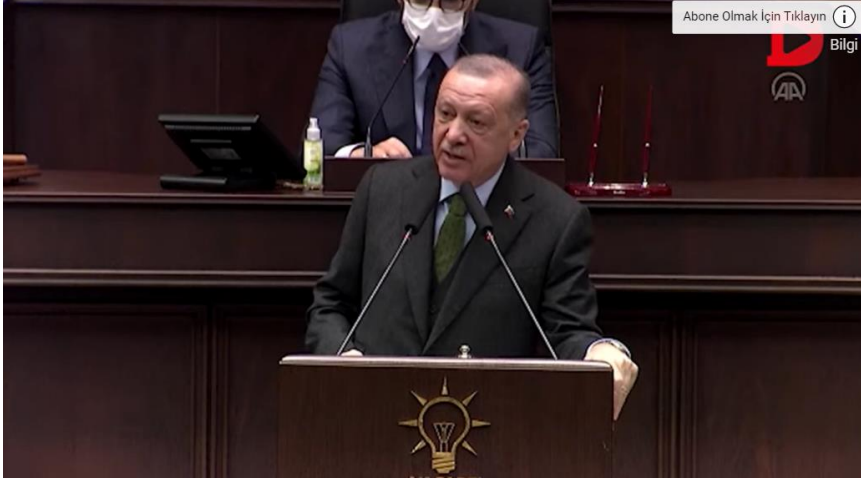
TOBB Perakende Meclis Üyesi Serhan Tınastepe, iki ülke arasında markaların yarattığı iş hacminin 3 milyar doları bulunduğunu, sadece Ukrayna’da bulunan yatırımların değerinin 1 milyar dolara yaklaştığını söyledi. Serhan Tınastepe, “Ukrayna’da bulunan 267 mağazanın birçoğu Rusya’nın bombardımanına maruz kaldı. En büyük perakendecilerden birinin deposu füze saldırısı nedeniyle kullanılamaz hale geldi. Rusya’da ise yabancı markaların ülkeden çekilmesi ve Ruble’nin yüzde 50’ye yakın devalüe olması nedeniyle Türk markaların satışları iki

10.03.2022

kat arttı. Ancak Őu anda Rusya ile para, sermaye ve ürün ticaretinin devamlılığı ile ilgili kaygılar var. Bu nedenle STK değil, kamu öncülüğünde bir kriz masası oluşturulmalı. Kamu ve özel sektör daha yakın çalışırsa buradan Türk markaları için farklı fırsatlar da çıkabilir” dedi. Tınastepe, ayrıca iç talebin canlandırılması adına gıdada uygulanan ÖTV ve KDV indirimlerinin gıda dışı kategorilerde de devam etmesi ve nakliye tarafında konteyner maliyetlerini düşürecek uygulama değişikliği konusunda da taleplerini ilettiklerini anlattı.

Erdoğan: Kur korumalı mevduat hesabı 550 milyar TL'yi buldu

"Kur korumalı mevduat ve katılma hesabı uygulamasına vatandaşımız büyük ilgi gösterdi. Bu hesaplarda biriken tutar yaklaşık 550 milyar lirayı buldu." diyen Erdoğan, "Önümüzdeki dönemde de arz güvenliği ve fiyat istikrarı için her türlü tedbiri almayı sürdüreceğiz. Bunları yaparken de mali disiplinden taviz vermiyoruz." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, partisinin TBMM Grup Toplantısı'nda konuştu.

Erdoğan, "Seçime artık 15 ay gibi kısa sayılabilecek bir sürenin kaldığını da dikkate alarak her anımızı, her günümüzü çok iyi değerlendirmeliyiz." dedi.

Erdoğan, son grup toplantısının yapıldığı 12 Ocak'tan bu yana TBMM Genel Kurulunda 31 kanun teklifinin yasalastığını hatırlattı.

Bu tekliflerin 27'sinin uluslararası sözleşme olduğunu, diğerlerinin ise Nükleer Düzenleme Kurumu Kanunu, Öğretmenlik Meslek Kanunu, Vergi Usul ve Kurumlar Vergisi Kanunları, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı KHK'de yapılan değişiklikler olduğunu söyleyen Erdoğan, Anayasa Mahkemesine üye seçimi, küresel iklim değişikliğinin etkilerinin en aza indirilmesi, kuraklıkla mücadele ve su kaynaklarının verimli kullanılmasına ilişkin Meclis Araştırma Komisyonu raporu, Somali'deki Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının görev süresinin uzatılması ile HDP Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması raporunun da Genel Kurulda görüşülüp oynandığını dile getirdi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun da Ukrayna'da yaşanan son gelişmelerle ilgili Genel Kurulu bilgilendirdiğini belirten Erdoğan, dün kadına yönelik şiddetin

araştırılması amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu raporunun görüşmelerinin tamamlandığını, bugün ve yarın da Diyanet İşleri Başkanlığına yönelik kanun teklifinin görüşmelerinin nihayete erdirilmesinin planlandığını ifade etti.

AK Parti Genel Başkanvekili Binali Yıldırım'ın koordinasyonunda bakanlıkların hizmet ve politikalarını, milletvekilleri ile istişare ettikleri toplantılara, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez ile Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ile devam edildiğini anlatan Erdoğan, milletvekilleriyle artık gelenek haline getirdikleri 50-60 kişilik gruplar halindeki kahvaltılı istişare toplantılarının yeni turunu da sürdürdüklerini söyledi.

"Her anımızı çok iyi değerlendirmeliyiz"

Milletvekilleri, grupları, komisyonları ve Genel Kurulu ile TBMM'nin çalıştığını, ürettiğini ve ülkeye hizmet ettiğini vurgulayan Erdoğan, Meclis çalışmalarına katkıda bulunan milletvekillerine teşekkür etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Milli iradenin tecelligahı bu Gazi Meclisi ne kadar iyi ve verimli çalıştırırsak milletimizin umutlarını o derece güçlü tutarız. Yasaması, yürütmesi ve yargısı ile demokrasimizi sürekli geliştirerek gençlerimize emanet edeceğimiz 2053 vizyonumuzun rehberi ve taşıyıcısı haline dönüştürmek öncelikli sorumluluğumuzdur. Bu konuda en önemli görevin de sizlere, grubumuza, Cumhur İttifakı'nın Meclis'teki samimi ve sağlam iş birliğine düştüğünü asla unutmamalıyız. Seçime artık 15 ay gibi kısa sayılabilecek bir sürenin kaldığını da dikkate alarak her anımızı, her günümüzü çok iyi değerlendirmeliyiz. Hem Meclis çalışmaları hem genel merkez faaliyetleri hem de illerimizdeki teşkilat programları ile partimizi sandıktaki 16'ncı zaferine hep birlikte hazırlayacak, hep birlikte taşıyacağız. Emeğiniz, gayretiniz, fedakarlığınız, mücadeleniz için her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum."

Yalnızca demokraside değil hayatın tabii akışı içinde de iktidarın olduğu yerde muhalefetin de bulunacağına değinen Erdoğan, "Bizler kendi şahsi tarihimizde uzunca bir süre muhalefette verdiğimiz mücadelenin ardından iktidara gelmiş bir kadroyuz. Bunun için de siyasi muhalefeti önemli, gerekli, saygıdeğer bir vakıa olarak kabul ediyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

"CHP, 28 Şubat ittifakı kurdu"

Erdoğan, "Karşımızda bırakın millete, kendine bile hayrı olmayan bir CHP vardır. Girdiği 16 seçimin istisnasız tamamında hezimete uğrayan CHP, kendini geliştirmek için en küçük bir gayret göstermemiş, tam tersine sürekli geriye gitmiştir. Şimdi bu CHP, güya peşine taktığı ve hepsinin ismini açıkça zikretmeye cesaret dahi edemediği bir 28 Şubat ittifakı kurdu. Güya bu ittifakla seçimi kazanarak ülkenin yönetim sistemini değiştirecek, dünyayı güzelleştirecek, bölgemizi krizlerden kurtarıp çiçek, böcek diyarı haline getireceklermiş. Biz iddialı bir insan olarak karşımızdaki

muhalefetin de iddialı olmasını severiz, isteriz. Ama en azından şu ana kadar karşımızdaki ittifakın ortaya koyduğu fotoğraf bizi bu yönde motive etmek yerine kah güldürüyor, kah hüznlendiriyor, kah hayrete düşürüyor. Daha masada hangi sırayla oturacaklarına, koridorda hangi sırayla yürüyeceklerine karar veremeyenlerin, ülkemizin, bölgemizin ve dünyanın içinden geçtiği şu kritik dönemde gereken hızlı, etkin, dirayetli, cesaretli adımları nasıl atacaklarını doğrusu merak ediyoruz. Henüz yolun başında birbirlerine bu derece güvensizlik içinde olanlara milletimiz nasıl itimat edecek onu da bilemiyoruz.

28 Şubat ittifakının bugüne kadar karşı çıktıkları hususlara baktığımızda bunların Türkiye'nin bölgesel ve küresel kazanımlarından vazgeçeceklerini, sınır ötesi hareketleri ve terörle mücadeleyi bitireceklerini, Akdeniz, Ege ve Kuzey Afrika başta olmak üzere bulunduğumuz her yerden çekileceklerini, ekonomiyi IMF'ye teslim ederek çalışanları işsizliğe, insanları sefaletle mahkum edeceklerini, savunma sanayisinin kritik projelerinin, nükleer güç santralının, şehir hastanelerinin ve benzeri tüm büyük yatırımların kapısına kilit vuracaklarını, S400'leri geri verip SİHA'ları silahsızlandıracaklarını, ATAK'ları atacaklarını, dünyanın gıptayla seyrettiği yap-işlet-devret projelerini yerle yeksan ve ülkeye bu hizmetleri verenleri doğduklarına pişman edeceklerini, velhasıl ülkemizi yeniden 1990'lı yılların sefaletine hatta tek parti devrinin karanlığına döndüreceklerini anlıyoruz.

Daha şimdiden kalkıp işte bu dev yatırımları yapan müteahhitleri, onları tehdit etmek suretiyle 'sakın ha' diyen bir muhalefet mantığını dünyanın hiçbir yerinde bugüne kadar görmedik, işitmedik, duymadık, bilmiyoruz. Bu nasıl bir anlayıştır, bu nasıl bir yaklaşımdır? Bütün bunlara karşı enflasyonu nasıl indirecekleri, PKK ve FETÖ ile nasıl mücadele edecekleri başta olmak üzere milletin gerçek gündemi ile ilgili herhangi bir program ortaya koyduklarını görmedik, göremedik. Tek işleri koalisyon güzellemesi yapmak, bunu da öyle bir hararetle yapıyorlar ki sanırsınız Türkiye, hükümetlerin ömürlerinin bir yılı bulmadığı, hiçbir programın, bırakın orta ve uzun vadeyi, kısa vadeyi bile göremediği dönemlerden geçerek bugünlere gelmedi." ifadelerini kullandı.

"Daha cumhurbaşkanı adaylarını belirleyememiş olanlar, yönetim sistemi değişikliği gibi zorlu bir Meclis ve halk oylaması süreci gerektiren aşamaları atlayıp doğrudan başbakanlık pazarlığına girişti." diyen ve "Sizin yaptığınız bu çalışma için parlamentoda şu anda yeter sayınız var mı?" diye soran Erdoğan, "Böyle bir şeyi şu anda bu parlamentodan çıkarmanız mümkün mü? Değil. Bu gülünç orta oyunu bile tek başına karşımızdakilerin milleti nasıl kandırmaya çalıştığını göstermeye kafidir." diye konuştu.

Türkiye'nin bölgede ve dünyada yaşanan krizler karşısında sergilediği güçlü yönetim iradesinin gerisinde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin bulunduğunu dost, düşman herkesin kabul ettiğini söyleyen Erdoğan, "Deseler ki 'Biz bu imkanı ülkemizi her alanda daha ileriye taşımak için kullanacağız.' anlaşılabilir bir tutum diye bakar,

politikalarımızı yarıştıırırız. Gerçi bunlar, eskiden beri karşı çıktıkları ne varsa hayata geçtiğinde ondan en çok istifade etmeyi alışkanlık haline getirmiş bir ekiptir. Marmaray'dan İstanbul-İzmir Otoyolu'na ve şehir hastanelerine kadar her konuda buna şahit olduk. Varsın olsun, 'iyilik yap at denize, balık bilmezse halik bilir' demişler." değerlendirmesinde bulundu.

Erdoğan, "Bizim itirazımız, milletimizin içi boş tartışmalarla, yalan yanlış beyanlarla, iftira derecesine varan ithamlarla, ülkenin ve dünyanın gerçeklerinden bihaber siyaset müsamereleriyle vaktinin ve enerjisinin heba edilmesidir. Güvensizliğimiz, şimdi söyledikleri kadar geçmişte sergiledikleri çarpık tutumdur. Dün, Gezi olaylarında 'Ekonomiyi batırın.' çağırısı yapanlar bunlardı. Dün, vesayetçilerin ve darbecilerin yanında saf tutup demokrasimizi sırtından hançerleyenlere destek verenler bunlardı. Dün, ülkemiz terör saldırılarıyla, ekonomik tuzaklarla, siyasi çelmelerle boğuşurken ellerini ovuşturarak emperyalistlerin sözcülüğünü savunanlar yine bunlardı. Dün patates soğan üzerinden, salgın döneminde alınan tedbirler üzerinden, bugün yağ üzerinden ülkenin başına kara bulutlar toplamaya çalışanlar yine bunlardır. Türkiye, bugüne kadar olduğu gibi halihazırda yaşadığı sıkıntıları da kısa sürede geride bırakacaktır. Ama emin olun, bunların yerli ve milli duruş sergilemek, bütün bunlar yerine, ısrarla peşinden gittikleri müptezellik baki kalacaktır." şeklinde konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, eser ve hizmet siyasetinde, Türkiye'yi demokraside ve kalkınmada dünyanın en üst ligine çıkartacak politikalarda yarışacakları bir muhalefet istediklerini belirterek şöyle devam etti:

"Biz, yıkmanın değil yapmanın, çökertmenin değil inşanın, gerilemenin değil ilerlemenin, düşmenin değil yükselmenin, sefaletin değil refahın, zayıflığın değil güçlü olmanın hedefiyle yapılacak bir siyaset mücadelesinin peşindeyiz. Muhalefetteyken yani elleri rahatken bile ülkenin hiçbir meselesi konusunda somut, akılcı, hesaba kitaba dayalı, emek ürünü bir teklif ortaya koyamayanlar, herhalde iş başına gelince birden aydınlanma yaşayacak değiller. Daha ortada hiçbir şey yokken kendi kendilerini gaza getirip sergiledikleri kibir, şımarıklık, hezeyan, bunların asıl cibilliyetlerini ve niyetlerini ortaya koymaya yetiyor. CHP dün neyse bugün de odur, yarın da aynısı olacaktır. 28 Şubat ittifakının ortakları bugün hangi kavganın, gerilimin, pazarlığın, ihtirasların kışkacı ndaysalar yarın da aynı şekilde davranacaktır. İşte bunun için diyoruz ki milletimiz bu zihniyete ülkeyi asla teslim etmez. Ama sadece böyle söylemek yeterli değil. Milletimize de bu gerçekleri, bugüne kadar yaptığımız eser ve hizmetleri, mevcut küresel krizler karşısında izlediğimiz dengeli ve yapıcı politikaları, ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına sokma kararlılığımızı anlatarak, sürekli hatırlatmamız gerekiyor. Bu konuda en büyük görev teşkilatlarımıza ve milletvekillerimize düşüyoruz.

Kimi zaman ciddiye almadığımız, kimi zaman seviyemizi düşürmek istemediğimiz, kimi zaman çeşitli sebeplerle ihmal ettiğimiz her konunun dönüp dolaşıp ayağımıza dolandığını unutmamalıyız. Her yalanı anında doğruyla boğmalı, her iftirayı anında

muhatapının yüzüne vurmali, her spekülasyonu anında boşa çıkarmali, her çarpıtmayı anında düzeltmeliyiz. Genel merkezimizle, teşkilatımızla, grubumuzla, milletvekillerimizle, bakanlıklarımızla, kurumlarımızla bu konuda teyakkuz halinde bulunmalı, hızla gereğini yapmalıyız. 'Doğru yerinden kalkana kadar yalan dünyayı dolaşmış.' sözünü haklı çıkarmamak için hep birlikte daha çok çalışmalıyız. Ekmeden biçmek, çalışmadan kazanmak, yürümeden mesafe kat etmek yoktur. Hedeflerimize ulaşmak, sorumluluklarımızı yerine getirmek, milletimize layık olmak için durmayacağız, dinlenmeyeceğiz, gece gündüz sahada olacağız. Bu konuda sizlere güveniyoruz."

"Enflasyon sadece ülkemize mahsus bir durum değil"

Küresel ve bölgesel gelişmeleri takip ederken milletin işini, aşını, ekmeğini, hayatının her alanını etkileyen sıkıntılarını da ihmal etmediklerinin altını çizen Erdoğan, "Hiç şüphesiz kurdaki yükselişten, enerji ve gıda başta olmak üzere küresel emtia fiyatlarındaki aşırı artışların ülkemize yansımalarından kaynaklanan bir hayat pahalılığı ile karşı karşıyayız. Ancak enflasyonun sadece ülkemize mahsus bir durum olmadığı, gelişmiş ülkelerin de aynı sıkıntılarla boğuştuğu bir gerçektir. 'Elle gelen düşün bayram.' demiyoruz ama bu hakikat dikkate alınmadan yapılan her değerlendirmenin de eksik ve hatalı olduğunu söylüyoruz." dedi.

Erdoğan, bu süreçte Türkiye'nin, üretim ve istihdam gücüyle şoklara karşı dayanıklılığını bir kez daha ispatladığını söyleyerek "Sağlam ekonomik temellerimiz ve uyguladığımız etkin politikalar sayesinde salgın döneminde en hızlı toparlanma kabiliyeti gösteren ekonomilerden biri olduk. Nitekim küresel ekonominin yüzde 3,1 oranında daraldığı 2020 yılında, Türkiye ekonomisi, yüzde 1,8 oranında büyüyerek Çin ile birlikte pozitif büyüme kaydeden iki ülkeden biri olmuştur." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Her konuda vatandaşlarımız lehine yapılabilecek ne varsa hayata geçireceğimizden hiç kimsenin şüphesi olmasın." dedi.

"Kur korumalı mevduat ve katılma hesabı uygulamasına vatandaşımız büyük ilgi gösterdi. Bu hesaplarda biriken tutar yaklaşık 550 milyar lirayı buldu." diyen Erdoğan, "Önümüzdeki dönemde de arz güvenliği ve fiyat istikrarı için her türlü tedbiri almayı sürdüreceğiz. Bunları yaparken de mali disiplinden taviz vermiyoruz." şeklinde konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Mazlumları, dinine, kökenine, derisinin rengine göre ayıran bir zihniyetin ne insanîyetle ne de medenîyetle hiçbir bağı yoktur." ifadesini kullandı.

Erdoğan, "Ukrayna'nın sahipsiz bırakılması gibi Rus halkına, edebiyatına, öğrencilerine, sanatçılara yönelik cadı avını andıran uygulamaları da kabul etmiyoruz." dedi.

Türkiye ve İsrail ilişkilerinde yeni dönem

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Bu ziyaret iki ülke arasında yeni bir dönüm noktasıdır. Enerjide iş birliği yapabiliriz" dedi. İsrail Cumhurbaşkanı Herzog da "İsrail ve Türkiye hepimizin ev olarak adlandırdığı bu bölgeyi çarpıcı bir şekilde etkileyecek bir iş birliği yapabilir ve yapmalıdır." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve İsrail Cumhurbaşkanı Herzog Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde bir araya geldikten sonra iki lider kameraların karşısına geçti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasında özetle şunları söyledi:

"Türkiye-İsrail ilişkilerinin gelişmesi ve güçlenmesi ülkelerimiz açısından olduğu kadar bölgesel istikrar ve barış için de büyük bir öneme sahiptir.

İsrail'le müşterek hedefimiz ülkelerimiz arasında ortak çıkara dayalı, karşılıklı hassasiyetlere saygı temelinde siyasi diyalogun yeniden canlandırılmasıdır.

Bölgemizde barış, huzur ve birlikte yaşama kültürünün yeniden hakim kılınmasına katkı sağlamak bizim elimizdedir.

Türkiye-İsrail ilişkilerinin gelişmesi ve güçlenmesi ülkelerimiz açısından olduğu kadar bölgesel istikrar ve barış için de büyük bir öneme sahiptir.

10.03.2022

İsrail Cumhurbaşkanı Herzog'a, bölgede gerginliğin azaltılmasına ve iki devletli çözüm vizyonunun muhafazasına verdiğimiz önemi ifade ettim.

Kudüs'ün tarihi statüsüyle Mescid-i Aksa'nın dini kimliği ve kutsiyetinin korunmasına attığımız önemin altını çizdim.

Önümüzdeki dönemin ikili ilişkiler konusunda bölgesel iş birliği açısından yeni fırsatları beraberinde getireceğine inanıyorum.

Bu ziyaret iki ülke arasında yeni bir dönüm noktasıdır. Enerjide iş birliği yapabiliriz. İş birliği potansiyelimize hayata geçirmemiz büyük önem taşıyor. Bölgemizde barış, huzur ve birlikte yaşama kültürünün yeniden hakim kılınmasını sağlamak bizim elimizde.

Şu anda bizim elimizde 4 tane sondaj gemisi var. 2 tane sismik araştırma gemimiz var. Karadeniz'de, Akdeniz'de bu çalışmaları iş birliğimizle planlamak suretiyle hayata geçirebiliriz."

Herzog: Bölgeyi etkileyecek bir iş birliği yapılmalıdır

İsrail Cumhurbaşkanı Herzog ise burada yaptığı konuşmasında özetle şunları söyledi:

"Bu tarihi ziyaretin Türkiye-İsrail ilişkilerinde yeni bir dönüm noktası olacağına inanıyorum.

Amacımız ülkelerimiz ve halklarımız arasında dostane ilişkilerin gelişmesinin temellerini atmaktır.

İsrail ve Türkiye hepimizin ev olarak adlandırdığı bu bölgeyi çarpıcı bir şekilde etkileyecek bir iş birliği yapabilir ve yapmalıdır."

İsrail Cumhurbaşkanı Herzog, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun gelecek ay İsrail'i ziyaret edeceğini söyledi.

Herzog ilk olarak Anıtkabir'i ziyaret etti

İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog Ankara'ya geldi. Herzog ilk olarak Anıtkabir'i ziyaret etti. Herzog, beraberindeki heyetle Aslanlı Yol'dan yürüyerek Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün mozolesine çelenk bırakarak saygı duruşunda bulundu.

Anıtkabir Özel Defteri'ni de imzalayan Herzog, deftere şunları yazdı:

"Büyük vizyoner Mustafa Kemal Atatürk'ü ebedileştiren bu tarihi mekanı ziyaret etmek farklı bir ayrıcalık.

10.03.2022

Bu büyük liderin ilerleme ve barış mirasının bilgeliğini takip ederek ve cesurca iş birliği yolunu seçerek milletlerimiz, inançlarımız, bölgemiz ve dünya için daha güvenli ve daha istikrarlı bir dünya vaadinden elde edilecek birçok gerçeği içtenlikle karşılayalım."

Herzog daha sonra Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne geçti.

Türkiye ve İsrail arasında gerçekleşen görüşmede, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog'u Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde resmi törenle karşıladı.

Sıcak karşılama için Erdoğan'a minnettarım

İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog, resmi Twitter hesabından yaptığı açıklamada ziyaretini değerlendirdi.

Beştepe'deki Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde resmi törenle karşılanan Herzog, "Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki bu sıcak karşılama için Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a minnettarım." ifadesini kullandı.

Herzog, devamında, "Bölgemizdeki tüm halkların, inançların ve devletlerin barış içinde yaşayabileceğine ve yaşaması gerektiğine, ortaklıkların hepimiz için bereket ve refah getireceğine inancım tamdır." değerlendirmesinde bulundu.

Dünyanın gözü Türkiye'de

Savaşın başlamasından bu yana Ukrayna ile Rusya arasındaki en üst düzey görüşme bugün Antalya'da yapılacak. Rusya ve Ukrayna Dışişleri Bakanları bir araya gelecek.

Rusya-Ukrayna savaşı sürecinde Türkiye kritik bir görüşmeye ev sahipliği yapıyor. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ve Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba, Diplomasi Forumu kapsamında Antalya'da bir araya gelecek. Saat 11'de başlayacak toplantı, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun da katılımıyla üçlü formatta gerçekleşecek.

Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov ve Rus heyetini taşıyan özel uçak, dün akşam Antalya Havalimanı'na indi. Heyet, konaklayacakları Serik ilçesi Belek Turizm Merkezi'ndeki 5 yıldızlı Regnum Carya Otel'i'ne hareket etti.

Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba'nın uçağı ise Lavrov'un uçağından bir saat sonra Antalya Havalimanı'na indi. Ukrayna heyeti de konaklayacakları Serik ilçesi Belek Turizm Merkezi'ndeki 5 yıldızlı otele hareket etti.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ve Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba, bugün görüşme için Belek Turizm Merkezi'ndeki 5 yıldızlı Regnum Carya Otel'de bir araya gelecek.

Antalya Diplomasi Forumu cuma günü

Kritik zirveden bir gün sonra, Antalya Diplomasi forumu başlayacak. Çavuşoğlu'nun ev sahipliğinde düzenlenecek forumun açılış konuşmasını, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yapacak. Forumu 3 bine yakın kişinin katılımı bekleniyor. 19 devlet ve hükümet başkanı, 73 bakan ve 42 uluslararası teşkilat temsilcisi Antalya'da olacak. Türkiye'nin ilişkilerde normalleşmeye gittiği Ermenistan Dışişleri Bakanı Ararat Mirzoyan da katılımcılar arasında.

Brent petrolün varil fiyatı 110,77 dolara geriledi

Brent petrolün varil fiyatı, arz endişelerinin hafiflemesiyle uluslararası piyasalarda 110,77 dolara düştü.

Bugün 130,31 dolardan açılan Brent petrolün varil fiyatı, saat 21.30 itibarıyla yüzde 15 düşüşle 110,77 dolara geriledi. Aynı dakikalarda Batı Teksas (WTI) türü ham petrolün varili 107,75 dolardan alıcı buldu.

Fiyatlardaki düşüşte, Birleşik Arap Emirlikleri'nin Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve OPEC dışı petrol üreticisi ülkelerden oluşan OPEC+ grubuna üretimi artırma çağrısında bulunacağına ilişkin haber akışının etkili olduğu belirtiliyor.

Öte yandan, Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba ile Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un, Antalya Diplomasi Forumu marjında yarın Türkiye'de yapacakları görüşmenin fiyatlardaki hareketlilikte etkili olduğu değerlendiriliyor.

Petrol fiyatlarında, piyasa yatırımcılarının Rus petrol arzında kesinti yaşanacağına ilişkin endişelerinin hafiflemesi ve Uluslararası Enerji Ajansı'nın üye ülkelerin acil durum rezervlerinden piyasaya daha fazla petrol sunmaya hazır olduklarına ilişkin haberler ile gün içinde geri çekilmeler görülmüştü.

Ukrayna Savaşı yaş meyve ve sebze darboğaza neden oldu

Ali Ekber YILDIRIM

10 Mart 2022 Perşembe

Rusya-Ukrayna Savaşı Antalya'daki yaş meyve, sebze ve süs bitkileri üreticilerini ve ihracatçıları darboğaza sürükledi. Son üç aylık dönemde yapılan ihracatın bedeli tahsil edilemediği, bu iki ülkeye ihraç edilmek üzere üretimi planlanan ve hasat zamanı gelen ürünlerin hasat edilemediği belirtiliyor.

Antalya Tarım Konseyi, "Rusya Federasyonu - Ukrayna Savaşının Antalya Yaş Meyve Sebze ve Süs Bitkileri Sektörlerine Etkileri, Sorunlar ve Talepler" başlığı ile hazırladığı raporu, Hazine ve Maliye, Dışişleri, Tarım ve Orman, Ticaret, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Antalya Valiliği, Antalya Milletvekilleri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Ziraat Mühendisleri Odası, Batı Anadolu İhracatçı Birlikleri'ne gönderdi.

Raporda yaşanan sorunlar özetle şöyle ifade ediliyor: "Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasında savaş öncesi yaşanan gerilim ve son dönmedeki savaş hali, başta kentimiz olmak üzere ülkemiz yaş meyve sebze ve süs bitkileri ihracatını tam bir darboğaza ve belirsizliğe sokmuştur. Mevcut durumda yaşananlar değerlendirildiğinde Ukrayna ve Rusya pazarlarının aylara değil yıllara sari bir süre kentimiz ana sektörlerini derinden olumsuz etkileme riskine sahip olduğu görülmüştür. Yaş meyve sebze ürünleri ve süs bitkileri ürünlerinin ihracatında iki önemli alanda darboğaz ve belirsizlik had safhada bulunmaktadır. Bunlardan ilki, özellikle son üç aydaki sevkiyatların ödemelerinin alınamaması konusundadır. Bu tahsilatların yapılması aşağıda belirtilen nedenlerden batık durumdadır ve ilk büyük risk gerçekleşmiş durumdadır. İkinci olarak bu pazarlara yönelik planlanmış üretimler, halen hasat beklemektedir. Özellikle önümüzdeki aylarda bu hasat miktarı ciddi şekilde artacaktır. Bu ürünler ihraç edilemezse üreticiler hayati bir gelir kaynağından mahrum kalacaklardır. Bu risk de önümüzdeki birkaç ayda gerçekleşmeyi beklemektedir."

Savaşın Antalya tarımına etkileri

Antalya Tarım Konseyi'nin hazırladığı raporda Rusya-Ukrayna savaşının Antalya'nın tarımsal ihracatına etkileri şu 10 maddede özetleniyor:

1- Savaştan önce (kati ve konsinye) satışları gerçekleşmiş ve depolara teslimatı yapılmış ancak perakende pazara sunulmamış ürünlerin tahsilatı yapılamamıştır ve ödeme alınması da pek mümkün görülmemektedir.

2- Savaş öncesi ihracatı gerçekleşmiş ve vadesi gelmiş olan alacakların; muhatabın bulunamaması ya da Ukrayna'nın savaş halinde olması nedeniyle (Bankaların kapalı olması) ve Rusya için para transfer kanallarının (SWİFT) kapalı olmasına bağlı olarak tahsilat yapılamamaktadır.

3- Ukrayna'ya gerçekleşen tüm ihracat işlemleri için oluşan maliyetler tahsilatların yapılamamasına bağlı olarak beklenmektedir ve görülen odur ki tüm maliyetler, ihracatçıların üzerinde kalacaktır.

Bankalar ihracatçı üzerinde baskı kuruyor

4- Ukrayna, Rusya ve Belarus'a çalışan ihracatçılar ülkemiz bankaları tarafından gayri resmi olarak riskli kabul edilmektedir. Bankalarca ihracatçılarla iletişime geçilmekte ve kredilerinin kapatılması yönünde baskı kurulmaktadır. Ülkemiz bankalarının geneli Rus Rublesi ve Ukrayna Grivnası ile işlemi kapatmıştır. İşlem yapan finansal kurumlar ise özellikle Rublenin yüzde 50 devalüasyonuna ilave olarak yüzde 20-25 kesintiyle işlem yapmaktadır. Bu durum ihracatçımızı çıkmaza sokmaktadır.

5- Rusya Federasyonu ve Belarus'a yapılan ihracatta ise düşüşe rağmen ürün talebinin olmasına karşılık birikmiş alacakların tahsili neredeyse imkansız dönmüştür. Mevcut koşullarda yapılacak ihracatlar ve tahsilatları büyük risk taşımaktadır.

6- Rusya, Ukrayna ve Belarus başta olmak üzere bölgeye yapılan ihracatların nakliye ve gümrük giderleri, doğrudan ihracatçılardan talep edilmektedir. Halbuki bu giderler her zaman alıcılara ait olmuştur.

İhracatçının alacağı 80, üreticinin riski 150 milyon dolar

7- Rusya, Ukrayna ve Belarus yaş meyve sebze ihracatları için birikmiş ve tahsili sorunlu miktar 80 milyon doların üzerindedir. Yapılmış ihracatlar için üreticiler, tedarikçiler, işleme, depolama ve nakliyeciler alacaklarını doğrudan ihracatçıdan talep etmektedirler. Halbuki ortalama 3 ay önceden başlayarak yapılan ihracatların tahsilatları hala yapılamamıştır. Bundan sonra tahsil edilmesi de imkansız yakındır.

8- Rusya, Ukrayna ve Belarus pazarları için üretim planı yapılmış ve hasat bekleyen yaş meyve sebze ürünlerinin son iki yıl ortalama değerleri ve büyüme oranları dikkate

alındığında 150 milyon doların üzerinde bir risk (yük), üreticinin üzerinde bulunmaktadır.

9- Rusya, Ukrayna ve Belarus süs bitkileri ihracatları için birikmiş ve tahsili sorunlu miktar 1 milyon doların üzerindedir. Yapılmış ihracatlar için üreticiler, tedarikçiler, işleme, depolama ve nakliyeciler alacaklarını doğrudan ihracatçıdan talep etmektedirler. Halbuki ortalama 3 ay önceden başlayarak yapılan ihracatların tahsilatları hala yapılamamıştır. Bundan sonra tahsil edilmesi de imkansıza yakındır.

10- Rusya, Ukrayna ve Belarus pazarları için üretim planı yapılmış ve hasat bekleyen süs bitkileri ürünlerinin son iki yıl ortalama değerleri ve büyüme oranları dikkate alındığında 2 milyon doların üzerinde bir risk, üreticinin üzerinde bulunmaktadır.

İhracatçıların ve üreticilerin talepleri

Antalya Tarım Konseyi'nin hazırladığı Rusya-Ukrayna savaşının Antalya'nın tarımsal ihracatına etkileri raporunda yapılması gerekenler ve talepler ise özetle şöyle:

- Mevcut sorunların çözümü açısından ve ihracatçının varlığını sürdürmesi bakımından ilk ve acil olarak yapılması gereken; sözü edilen birikmiş alacak tutarı olan 80 milyon dolar karşılığı, teminat mektupsuz ve faizsiz en az 2 yıl ödemesiz 2 yıl vadeli kredi verilmesidir.
- Ukrayna pazarı için 10 Şubat 2022 tarihinden itibaren yola çıkarılmış ürünler, tamamen heder olmuş durumdadır. Bunların toplamı olan 5 milyon dolar ivedilikle tazmin edilmelidir.
- 20 Aralık 2021 tarihinden itibaren bu pazarlara teslimatı yapılmış ürünlerin tahsilatı, yaşanmakta olan savaş ve yaptırımlar dolayısıyla imkansız hale gelmiştir. Bunların toplamı da 16 milyon dolar civarındadır. İhracatçılarımız bu miktarın tazminini beklemektedir.
- Ziraat bankası kredi limitleri ve işletme kredileri acilen en az 2 katına yükseltilmelidir.
- Rusya'ya olan ihracatta Ruble ile çalışılmalı ve tahsil edilen Ruble, kamu bankaları başta olmak üzere Türk bankaları tarafından makul bir parite ile TL'ye çevrilmelidir.
- Bu pazarlara ihracat yapan ihracatçılarımızın mevcut KDV alacaklarının ivedilikle ödenmesinde büyük fayda bulunmaktadır.
- Üretimi devam eden Rusya ve Ukrayna odaklı ürünlerin Avrupa Birliği ülkeleri ve benzeri mevcut pazarlara sunulması halinde sektör içi rekabet artacağından ihraç edilen ürünlerin birim fiyatlarında ciddi düşüşler yaşanacaktır. Mutlaka hızlı, sade ve etkili bir prosedürle alternatif yeni pazarlar araştırma desteği ödemeleri yapılmalıdır.

10.03.2022

- İhracata yönelik üretim yapan ve bu pazarlara verdikleri ürünler dolayısıyla ciddi bir mali yük altında bulunan çiftçiler ve üreticilerimizin vergi ve kredi borçları faizsiz olarak ötelenmelidir.

- Rusya pazarına girişte kullanılan mevcut çok ülkeli ve uzun nakliye rotaları yerine Karadeniz'deki sınır kapıları ve Soçi Limanı ile açık olmayan diğer Karadeniz limanları makul koşullarla yeniden yük trafiğine açılmalıdır.

- Gelişen bölge ülkeleri ilişkileri kapsamında Gürcistan ve Ermenistan yük taşımacılığı rotalarının yeniden aktif hale getirilerek karayoluyla Rusya'ya sevkiyat olanağı sağlanmalıdır.

BUĞDAY EKİLİŞ ALANLARI AZALIYOR

İrfan Donat

Ama üretime dair veriler hiç de bu yönde değil.

Buğdaydan bir örnek verelim...

TÜİK'e göre 2015/16 dönemi ile 2019/20 dönemlerini kapsayan 5 yılda buğday ekiliş alanları yüzde 13 daralarak 7.8 milyon hektardan 6.8 milyon hektara geriledi. Son 15-20 yıla baktığımızda tablo çok daha vahim.

Son 5 yılda üretim miktarı ise yüzde 16 düşerek 22.6 milyon tondan 19 milyon tona indi. Geçen yıl kuraklık etkisiyle buğday rekoltesi TÜİK'e göre 17.7 milyon ton seviyesine düşerken, sektör paydaşları resmi verinin aksine rekoltenin en iyi ihtimalle 14-15 milyon ton olduğu konusunda hem fikir.

Türkiye'de artan nüfus ve buna paralel artan tüketime karşın tarımsal üretim aynı hızda artmıyor. Maalesef yıllar itibariyle bazı ürünlerin üretiminde gerilemelere şahit oluyoruz.

Artık "paramız var ki alıyoruz" dönemi sona erdi. Mevcut konjonktürde ithalat hem daha riskli hem de eskiye göre çok daha yüksek maliyetli.

O yüzden çok sayıda ülke kendi iç dinamiklerini gözeterek tarımsal üretimi artırmak adına çiftçisine ek destek ve sübvansiyonlar sağlıyor.

Yeni dönemde tarım stratejisini gözden geçiren birçok ülke, günün şartlarına göre mevcut planlarını revize ediyor.

Ülkeler, tarımsal üretimin sürekliliğini sağlamak adına yeni kırsal politikalara kafa yoruyor.

Tarımı sırtında bir yük olarak görmek yerine ekonomisini sırtlayacak bir konuma oturtan ülkeler, üretimden tüketime kadar değer zincirinin tüm halkalarında altyapıyı destekleyerek teknolojik yatırımların önünü açıyor.

İşin girdi maliyeti ve üretici fiyat istikrarı kısmına girmiyoruz bile...

Rekabetin had safhada olduğu küresel koşullarda Türkiye'nin de sektör paydaşlarıyla ortak akıl çerçevesinde tarımda daha proaktif bir politika izlemesi gerekiyor.

Gıda fiyatları tüm zamanların zirvesinde

FAO Gıda Fiyat Endeksi Şubat'ta aylık bazda yüzde 3.9 artarken, yıllık bazda yüzde 24.1 yükselerek 140.7 puana çıktı. Böylece küresel gıda fiyatları tüm zamanların en yüksek seviyesini gördü.

Endeksteeki artışı bitkisel yağ, süt ve süt ürünleri fiyatları tetiklerken, tahıl ve et fiyatları da yükselişini sürdürdü. Yaygın olarak ticareti yapılan gıda ürünlerinin uluslararası fiyatlarındaki aylık değişiklikleri takip eden Endeks, 5 alt gruptan oluşuyor.

FAO Tahıl Fiyat Endeksi Şubat'ta aylık bazda yüzde 3 artarken yıllık bazda yüzde 14,8 arttı.

Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi ise aylık bazda yüzde 8,5 yükselişe sahne olurken, yıllık bazda yüzde 36,8 artarak rekor kırdı.

Süt Ürünleri Fiyat Endeksi, 6 aylık yükselişini Şubat ayına taşıyarak aylık bazda yüzde 6,4 artarken, yıllık bazda yüzde 24,8 yükseldi.

Et Fiyat Endeksi de aylık bazda yüzde 1,1 ve yıllık bazda yüzde 15,3 artarken, Şeker Fiyat Endeksi ise aylık yüzde 1,9 düşüğe karşın yıllık bazda yüzde 10.4 yükseldi.

Rusya-Ukrayna savaşının tarım emtia fiyatlarında yarattığı sert etki FAO'nun Şubat verilerine tam manasıyla yansımada. Jeopolitik şokun FAO Gıda Fiyat Endeksine asıl etkisini Mart ayı verilerinde daha net şekilde göreceğiz.

İhracatta kısıtlama hamleleri

Son yıllarda arz talebi karşılamadığı zaman ya da fiyatlarda sert yükselişler yaşandığında en sık başvurulan yolların başında ihracat kısıtlamaları geliyor.

Hatırlarsanız 27 Ocak tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan düzenlemeye göre, Tarım ve Orman Bakanlığı 20 tarımsal ürünün ihracatında dönemsel düzenlemeler yapmaya yetkili kılındı. Bir başka deyişle ihracata kısıtlama yetkisi verildi.

İşte o tebliği kapsamında geçtiğimiz günlerde dökme zeytinyağı, fasulye ve kırmızı mercimek ihracatına kısıtlama tedbirine gidildi. Önümüzdeki günlerde arzda sıkıntı yaşanan ve fiyatı artan bazı ürünlerde de benzer kararlar alınırsa şaşırılmayalım.

Tarım yüzde 2.2 küçüldü

Tarımda yerli üretim ve kendi kendine yeterlilik konusunu yazmışken, TÜİK'in 2021 yılının son çeyreğine ilişkin dönemsel gayrisafi yurtiçi hâsıla verilerini de hatırlatalım.

Türkiye ekonomisinin yüzde 11 büyüdüğü 2021 yılında tarım sektörü yüzde 2.16 küçüldü. Tarım sektörü her ne kadar 2021'in son çeyreğinde yüzde 3.3 büyüme kaydederek ekonomiye 0.17 puan pozitif etkide bulunsa da yılın tamamında ekonomiye olumsuz etkisi 0.14 puan oldu.

Aslına bakarsanız bu küçülme bizim açımızdan pek de sürpriz olmadı. 2021 yılı içerisinde tarımda daralmayı tetikleyen pek çok faktör oluştu.

Başta kuraklık olmak üzere olumsuz iklim şartları yüzünden azalan üretim, hayvancılık tarafındaki maliyet/fiyat istikrarsızlığı nedeniyle kapasitesi düşen işletmeler, yüksek girdi maliyetleri yüzünden başta gübre olmak üzere azalan girdi kullanımı ve geliri düşen çiftçinin harcamalarda kesintiye gitmesi gibi pek çok faktör tarımdaki büyümeyi frenleyen etkenler arasında yer alıyor.

Akaryakıt zamlarının TÜFE'ye etkisi 1.5 puanı aştı (*)

Alaattin AKTAŞ

10 Mart 2022 Perşembe

✓Varsayalım akaryakıtta bugün geçerli olan fiyatlar ay sonuna kadar bir daha hiç artmadı. Şu durumda bile akaryakıttan mart enflasyonuna gelecek etki 1.5 puanı buldu.

✓ TÜFE'de diğer mal ve hizmetlere hiç zam yapılmıyorsa, akaryakıtın dolaylı etkisi de olmasa bile mart ayı TÜFE artışında yüzde 1.5 kesin.

Akaryakıtta bu ay kaç kez mi zam geldi, günleri saymak yeterli görünüyordu. Bugünden geçerli olmak üzere bir zam daha yapılmıştı ki dün akşam pek alışık olunmayan bir gelişme yaşandı ve zamlar geri alındı. Zammın geri alınma gerekçesi Türkiye'deki fiyat oluşumunda esas olan uluslararası piyasalardaki ürün fiyatlarının büyük ölçüde gerilemesi olarak açıklandı. Böylece benzine yapılan 79 kuruşluk ve motorine yapılan 2.25 liralık zam uygulanmadan geri alınmış oldu.

Akaryakıtta çok sık zam yapılması, bu zamların TÜFE'ye ne kadar etkide bulunacağına dönük hesaplamamızı da sürekli güncellememizi gerektirdi. Bugün için ilk hesaplamayı iptal edilen zamların uygulanacağı varsayımıyla yapmıştık; ama şimdi bu hesaplamayı da revize etmek gerekiyor.

İptalden sonra bile 1.5 puan

Varsayımımız belli; bugün geçerli olan fiyatlar ay sonuna kadar değişmezse, akaryakıt fiyatları mart ayı tüketici fiyatları endeksini ne kadar etkileyecek?

Bulduğumuz oranı belirttik; 1.5 puan.

Bugünkü fiyatlar ay sonuna kadar değişmese benzinin mart ayı ortalama fiyatı 19.83, motorinin ortalama fiyatı 21.82, otogazın ortalama fiyatı ise 10.83 olacak.

10.03.2022

Buna göre şubat ortalamasına kıyasla benzin yüzde 30.1, motorin yüzde 40.7, otogaz ise yüzde 16.4 zam görmüş durumda.

Bu zam oranlarının söz konusu ürünlerin TÜFE'deki ağırlıklarına uygulanması sonucu bulunan etki 1.5 puan.

Ancak şu ayrıntıyı göz önünde bulundurmak gerek. TÜFE kapsamındaki ürünlerin ağırlıkları yıl içinde değişmemekle birlikte önceki aylardaki zam oranlarının düzeyine bağlı olarak hesap yapılan aya olan etki farklılık gösterebiliyor. Akaryakıtta ilk iki aydaki zam oranı da genel TÜFE artışından yüksek olduğu için mart ayına yansıma, görünürde 1.5 puan olmakla birlikte TÜİK tarafından yapılacak detaylı ve teknik hesaplamada bu düzeyin üstünde oluşacaktır. Ama kesin olan akaryakıttan mart endeksine gelecek etkinin en az 1.5 puan olacağıdır. Bu etki 1.55 ya da 1.60 puana kadar bile yükselebilir.

1.5 puan, yalnızca akaryakıttan ve akaryakıtta gelen zamların doğrudan yansımından gelecek bir etki. Akaryakıt zamlarından, özellikle de motorin zammından etkilenmeyecek mal ve hizmet bulunmadığına göre dolaylı etki de çok büyük olacaktır.

Akaryakıtın etkisini birkaç gün önce o günkü zamlara göre 1.07 puan hesaplamış ve bunu yazmıştık. Bu etkiyi düşük bulan okurlar oldu. Unutmayalım TÜFE 400'den fazla mal ve hizmetten oluşuyor. Akaryakıt derken yalnızca üç kalemi kastetmiş oluyoruz ve akaryakıtın TÜFE içindeki ağırlığı da yaklaşık yüzde 5.

Ağırlığı yüzde 5'e yakın olan bir ürün grubundan toplam TÜFE artışına 1.5 puanlık etki gelmesi aslında çok önemli.

Şöyle söyleyelim; akaryakıt dışındaki mal ve hizmetlere hiç zam gelmese bile mart ayı fiyat artışı şu durumda yüzde 1.5 olacak.

Ve bir hatırlatma yapalım; geçen yılın mart ayındaki toplam TÜFE artışı yüzde 1.08 düzeyindeydi. Yani şimdiden geçen yılı aştık bile.

Çift hane olasılığı

Tüm hızıyla sürmekte olan savaşın etkisi keşke yalnızca enerji fiyatlarıyla sınırlı olsaydı. Enerji fiyatları bile Türkiye gibi bu konuda neredeyse tümüyle dışa bağımlı bir ülke için ekonomik yıkım sayılır. Kaldı ki enerjiyle birlikte özellikle gıda maddelerinde de fiyatlar çok hızlı artış gösteriyor.

Dolayısıyla bir yandan enerji ve gıda maddelerindeki fiyat artışı, bir yandan da TL'nin değer kaybetmesiyle bu zamların daha yıkıcı bir hale dönüşmesi mart ayı için çift haneli bir enflasyonu gündeme getiriyor.

Zaten mart enflasyonunun 1.5 puanı şimdiden kesinleşmiş durumda. Yine hep vurguladığımız gibi akaryakıt zammı suya atılan taş değil, adeta kaya! Bu zam kaçınılmaz olarak halka halka yayılacak. İşte mart ayı için çift hane olasılığından söz ederken bu gerçeklerden yola çıkıyoruz.

Faizi indirmenin bedelini ödüyoruz

Ham petrol fiyatlarında genel bir artış vardı, tamam...

Bu artış Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte daha da belirginleşti, ona da tamam... Gerçi dün akşam saatlerinde keskin bir geri dönüş oldu ve petrolün varili 130 dolarlardan 112 dolara indi ama yine de genel yön yukarıydı.

Ancak bizim maliyetimizi artıran tek etken ham petrolün fiyatı değil ki. Bir aydır zaman zaman bu konuya değiniyoruz. İlk olarak 7 Şubat'ta yazmıştık. Biz ham petrolü daha pahalı mal etmemize yol açan çok temel bir yanlışlık yaptık ve o yanlıştan geri de dönemiyoruz.

Yapılan yanlış çok açık; faizi indirdik ve kurun tırmanmasına yol açtık.

Benzin 20 liranın üstünde, motorin de 23 liraya dayandı. Kaldı ki dün geri alınan zamlar uygulansaydı benzin ve motorin 21 ve 25 lirayı geçmiş olacaktı.

Bu arada Türkiye'de motorinin daha ucuz satılmasına alışkınız ama savaş sürecinde motorin talebinin artması, benzinde ise arz fazlası oluşması bu dengeyi tersine çevirdi. Motorin artık benzinden daha pahalı.

Dönelim yine maliyet hesabına...

Hep şu hesabı yapıyoruz, herkesin de yapması gerek.

"Eylülde başlayarak faizi indirmeyip döviz kurunun normal seyrinde artmasını sağlasaydık, acaba şu an akaryakıt kaç lira olurdu?"

Kimse **"Ama petrol fiyatları artıyor"** gerekçesine sığınmasın!

Kimse **"Ama savaş yüzünden fiyatlar tırmandı gitti"** gerekçesini öne sürmesin!

Tamam bunları biliyoruz, görüyoruz ama biz kuru normal artışla götürseydik ne olurdu, ona bakmak gerektiğini söylüyoruz.

Tüm veriler ortada. Doların altı ayda yaklaşık yüzde 12 artarak 8.50'den 9.50'ye gelmesi gerekirdi. Normali buydu. Buna göre kur artışı+petroldeki pahalılaşma sonucu bir varilin maliyeti yüzde 79 kadar artardı. Geçen yılın eylülündeki akaryakıt fiyatlarını

yüzde 79'luk maliyet artışı kadar artırsak şimdi benzini 14 liradan, motorini 13 liradan alabilirdik. Hadi diyelim motorinde sıkıntı var ve fiyatı daha fazla arttı, olsun olsun 15 lira olurdu.

Benzin bugün 20 lira, olması gereken 14 civarıydı, 6 lira fazla ödüyoruz.

Motorin bugün 23 lira, olması gereken 15 civarıydı, 8 lira fazla ödüyoruz.

Bu fazla fazla ödemeyi niye yapıyoruz?

Faizi indirdiğimiz için!

Peki faiz indirmenin neye ve kime yararı oldu?

Faiz düşürülüp kur yükseltirse olacağı bu!			
	10 Mart 22	Eylül 21	Değ. (%)
Petrol-varil (\$)	112	70	60,0
Gerçek durum			
Dolar kuru	14,65	8,50	72,4
Varil maliyeti (TL)	1.641	595	175,8
Benzin	20,44	7,85	160,4
Motorin	22,90	7,35	211,6
Otogaz	10,85	5,16	110,3
Faizi indirip kuru tırmandırmısaydık...			
Dolar kuru	9,50	8,50	11,8
Varil maliyeti (TL)	1.064	595	78,8
Benzin	14,04	7,85	78,8
Motorin	13,14	7,35	78,8
Otogaz	9,23	5,16	78,8

(*) Yazımın girişinde de vurguladığım gibi benzin ve motorine bugünden geçerli olmak üzere yapıldığı ilan edilen zamlar akşam saatlerinde geri alındı. Zammın geri alınmasına ilişkin açıklama geç saatte yapıldı. Bu yüzden gazetede yazım zam uygulamaya girmiş gibi çıktı, onu değiştirme şansım yoktu. Buradaki yazımda, geçerli fiyatları ve onun yansımalarını aktarıyorum.

Tarımda kendi kendine yeterlilik sınavı

09 Mart 2022 Çarşamba, 15:00

Ukrayna-Rusya savaşı, Türkiye başta olmak üzere pek çok ülkede tarımda kendi kendine yeterlilik konusunu yeniden gündeme getirdi. Arz ve tedarik tarafında artan riskler ile rekor seviyeleri test eden tarım emtia fiyatları, pek çok ülkenin gıda güvenliği ve gıda fiyat istikrarını tehdit ediyor.

Düne kadar “Küreselleşen dünyada kendi kendine yeterlilik politikası artık geçerli değildir; gerekli de değildir” argümanından, bugün yeniden “Kendi kendine yettiğin kadar bağımsız ve güçlüsün” noktasına geldik.

Dünyanın hiç de söylendiği gibi küresel bir köy olmadığını, gıda güvenliğini bu kadar riske atarak ve pahalı şekilde tecrübe etmek büyük talihsizlik...

Zira gıda arz güvenliği açısından kırılmalıkların iyiden iyiye arttığı bir dönemin tam da içinden geçiyoruz. Ve bu, hiç de öyle kısa vadeli ya da geçici bir süreç olmayacak gibi gözüküyor.

Son iki yıldır tarım emtia piyasası açısından arz-talep-fiyat dengesinin bozulmasında pandemi koşullarının değiştirdiği dengeler, tedarik zincirindeki kırılmalar ve olumsuz iklim şartları başroldeydi. Bunlar yetmezmiş gibi artık jeopolitik riskler de söz konusu sürecin bir parçası oldu.

Rusya'nın Ukrayna'ya saldırmasıyla birlikte gözler yeniden stratejik önemdeki tarım emtia ürünlerine çevrildi.

Nasıl çevrilmesin?

Son iki haftada tarım emtiasında vadeli kontratlar yukarı yönlü çok ciddi fiyat hareketlerine sahne oluyor.

Rusya-Ukrayna arasındaki savaş Karadeniz'den yapılan hububat sevkiyatını riske atarken, Chicago buğday vadeli bachel başına 13.63 doları görerek tarihi seviyeyi test etti.

10.03.2022

Jeopolitik şoktan nasibini alan palm yağının ise Mayıs vadeli fiyatları Kuala Lumpur'da yüzde 10 artışla ton başına 7,060 ringit (1,687 dolar) oldu. Bu, 2001'den buyana en büyük günlük artış olarak kayda geçti. Palm yağı fiyatları tüm zamanların en yüksek seviyesinde seyrediyor.

Soya fasulyesi fiyatları da rekor yükselişler kaydederken, petrol fiyatlarındaki artış sonucu daha cazip hale gelen etanol ile birlikte mısır fiyatları da yükselişini sürdürüyor.

Savaşın başladığı sıralarda tonu 1.400 dolar seviyesinde seyreden ayçiçeği yağı fiyatları da 2 bin 400 dolarları gördü.

Örnekleri çoğaltmak mümkün...

Tarım emtiasında fiyatlamalar rasyonellikten hızla uzaklaşırken, savaşın devam etmesi halinde söz konusu fiyat artışlarının sürmesi kaçınılmaz gözüküyor.

TÜRKİYE KENDİ KENDİNE YETMİYOR

Şimdi gelelim konunun Türkiye'yi ilgilendiren kısmına...

Türkiye, yukarıda saydığımız tarım emtiasının neredeyse tamamında ithalata bağımlı durumda.

Bunu biz değil resmi veriler söylüyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2019-2020 dönemi bitkisel ürün denge tablolarına baktığımızda, toplam tahıl ürünlerinde yurt içi üretimin yurt içi talebi karşılama oranı (yeterlilik derecesi) yüzde 87.8 seviyesinde.

Ürün bazında bakarsak buğdayda yeterlilik oranımız yüzde 89.5 iken, mısırdaki yüzde 75.5 düzeyinde. Ayçiçeğinde yüzde 60 olan yeterlilik derecesi, soyada sadece yüzde 4,7 seviyesinde. Mercimek, kuru fasulye gibi bakliyat ürünlerinde de tablo çok farklı değil. Bunların hiçbirinde eskisi gibi yüzde 100 yeterlilik derecesine sahip değiliz. Bildiğiniz üzere değerlerin 100'den küçük olması, üretimin yurt içi talebi tam olarak karşılayamadığı anlamı taşıyor.

TÜİK'in 2020-21 dönemine ilişkin yeni verileri önümüzdeki haftalarda yayınlanacak. İşte o zaman geçen yıl yaşanan kuraklık başta olmak üzere olumsuz iklim şartlarının yeterlilik derecesini çok daha fazla düşürdüğüne şahit olacağız.

10.03.2022

Yukarıda bahsettiğimiz emtia ürünlerinin tamamı hem Türkiye'nin iç tüketimi hem de dâhilde işleme rejimi (DİR) kapsamında ihraç ettiği un, makarna, irmik ve ayçiçek yağı gibi katma değerli ürünlerin ithal maddesi olması açısından stratejik önemde.

Dolayısıyla işi daha da kritik hale getiren nokta, söz konusu ürünleri ithal ettiğimiz ülkelerin durumu.

Türkiye, 2021 yılında hem iç tüketimi için hem de DİR kapsamında 8.1 milyon ton buğday ithalatına toplam 2.5 milyar dolar döviz ödedi. Tarım Bakanlığının verilerine göre, 2020-21 döneminde toplam buğday ithalatımızın yüzde 78'ini Rusya ve yüzde 9.2'sini Ukrayna'dan gerçekleştirdik.

Aynı dönemde ham ayçiçeği yağı tarafında 850 bin ton ithalata 1.2 milyar dolar harcadık. Ayçiçeği tohumunda ise 739 bin ton ithalata karşılık 542 milyon dolar döviz ödedik. Toplam ayçiçeği ithalatının yüzde 51'ini Rusya, yüzde 15'ini Ukrayna'dan yaptık.

Özellikle buğday ve ayçiçeği kritik önemde olduğu için bu detayları paylaştık ama bu iki ürünün dışında da Rusya ve Ukrayna'dan hatırı sayılır ithalat oranlarımız mevcut.

Örneğin geçen yıl mısır ithalatının yüzde 55'ini Rusya'dan, yüzde 29'unu Ukrayna'dan temin ettik.

Rusya, arpa ithalatımızın yüzde 39'unda, çeltik ithalatımızın da yüzde 64'ünde pay sahibi.

Soyanın da yüzde 19'unu Ukrayna'dan ithal ediyoruz.

Savaş halindeki Ukrayna ve Rusya'ya tarımsal ithalattaki bağımlılığımıza bakar mısınız?

Böyle bir ortamda gıda arz güvenliğini temin etmek ve fiyatlarda istikrarı sağlamak ne kadar mümkün olur?

İşte bu yüzden tarımda "kendi kendine yeterlilik" ve "yerli üretim" kavramları hiç olmadığı kadar önem ve anlam kazanmış durumda.

Hemen unutmadan şunu da ekleyelim... Buğdayın anavatanı olan Anadolu coğrafyasında yukarıda bahsi geçen ürünlerin tamamı rahatlıkla yetiştirilebiliyor.

O yüzden Türkiye'nin stratejik önemdeki hububat ve yağlı tohumlar üretimini verimli şekilde artırmaktan başka bir alternatifi yok.

Abdulkadir Selvi

Erdoğan, Putin ve Zelenski zirvesi olur mu

10 Mart 2022

Gözler Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Ukrayna Savaşı'na dönük açıklamalarına çevrilmişti. Erdoğan'ın, Putin ve Zelenski ile konuşabilen, bu konuda 20'yi aşkın ülkenin devlet başkanı ve başbakanı ile görüşen bir lider olması nedeniyle yapacağı açıklamalar önemliydi.

Krizin başından itibaren, "Ne Rusya'dan vazgeçeriz ne Ukrayna'dan" diye bir perspektif ortaya koymuş, aktif arabuluculuğa soyunmuş bir lider. Erdoğan, Ukrayna üzerinde yaşanan uluslararası güç savaşında üçüncü yolun liderliğini yapıyor. Erdoğan, "Türkiye'nin her iki tarafla konuşabilen anahtar ülke konumu dünyada büyük takdir topluyor" dedi.

Erdoğan...

Ne Rusya ne Ukrayna.

Hem Rusya hem Ukrayna politikasını sürdürmekte kararlı.

BARIŞIN ÇOCUKLARI

Savaşın çocuklarını görüyoruz. Suriyeli çocukların cesetlerinin sahillere vurması Batı'nın kılını kıpırdatmadı. Onları çocuk olarak görmedi. Siyahlı saçlı, kara gözlü Müslüman çocuklar olarak değer vermeye layık görmedi. Şimdi ise sarı saçlı, mavi gözlü çocuklar ölüyor.

Onların hepsi bizim çocuklarımız.

Batı, siyah saçlı çocukla sarı saçlı çocuğu, kara gözlü çocukla mavi gözlü çocuğu ayırıyor. Ama ona da bir şey yapmıyor.

Suriye'de siyah saçlı, kara gözlü çocuk ölüyordu.

10.03.2022

Ukrayna'da ise sarı saçlı, mavi gözlü çocuk ölüyor. Yani çocuklar ölüyor.

Çocuklarımız ölüyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, "Bu vicdansızlıktan ne yapıp biz barışın çocuklarını yeniden inşaallah ihya etmeliyiz" vurgusu bu açıdan önemlidir.

Barış en çok çocuklara yakışır.

BATI'NIN İKİYÜZLÜLÜĞÜ

Batı sadece akıl veriyor. Ama savaşı durdurmak için adım atmıyor.

Tam aksine savaşın çıkması için ellerinden geleni yapanlar şimdi ise savaşın uzaması için ateşe ha bire odun atıyor. Savaşın durması için Türkiye'den başka samimi olarak çaba gösteren yok.

Ukrayna'nın işgaline karşı çıkarken Rusya'nın sınır güvenliği konusundaki hassasiyetlerinin de altını çizmesi onun Putin ve Zelenski karşısında güvenilir muhatap olmasını sağladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Sayın Zelenski ve Sayın Putin ile yaptığımız görüşmelerde sorunların diyalog ile çözülmesi gerektiğinin altını çizdim" dedi.

Erdoğan'ın değerlendirmelerini yer yer aktaracağım ama Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'la konuşmalarımızdan çıkardığım sonuçları paylaşmak istiyorum.

HEDEF: ERDOĞAN, PUTİN VE ZELENSKİ ZİRVESİ

Ukrayna Savaşı'nın kritik bir aşamasında Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov ve Ukrayna Dışişleri Bakanı Kuleba, bugün Antalya'da bir araya gelecekler. Ukrayna Savaşı'nın başlamasından sonra dışişleri bakanları seviyesindeki ilk toplantı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, toplantının önemine işaret etti. Kalıcı ateşkese kapı aralamasını temenni ettiğini söyledi. Zaten üçlü toplantıya Erdoğan'ın Putin'den talebi üzerine karar verildi. Zaten dün de Kremlin'den güçlü bir destek geldi. Peskov, "Bu düzeydeki toplantı, Rusya-Ukrayna müzakere sürecinin çok önemli bir devamıdır" dedi.

ÇAVUŞOĞLU BİR SONRAKİ ADIMI İŞARET ETTİ

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'na toplantıya ilişkin beklentisini sordum. "Bakanlar düzeyinde ilk toplantı. Bir sonuç almak için çaba göstereceğiz ama önemli olan bu zeminin sağlanmasıydı. Bu sağlandı. Şimdi amacımız bu zeminin sonuç doğurması ve ileriye dönük daha önemli adımların atılmasına imkân sağlaması" dedi. Çavuşoğlu, deneyimli bir Dışişleri Bakanı. O nedenle ihtiyatlıydı. Belirli adımların atılmasını sağlamak için bir çaba içindeydi. "Asıl hedefimiz üç liderin bir araya

10.03.2022

gelmesini sağlamak. Cumhurbaşkanı'mız ile Putin ve Zelenski'nin üçlü toplantı yapmasını temin etmek" dedi.

Bu çok önemli bir nokta. Bugün Antalya'daki üç bakanın toplantısından olumlu bir hava yakalanırsa üç liderin toplantısı için zemin hazırlanmış olur. Neden olmasın.

HULUSİ AKAR'IN ÇABASI

UKRAYNA Savaşı'nın patlak vermesiyle Azak Denizi'nde 23 gemimiz mahsur kaldı. Bunların 7'si ayçiçeği taşıyan gemiler. Ayçiçeği krizinin piyasaları etkilediği bir dönemde 30 bin ton ayçiçeği taşıyan gemilerin Türkiye'ye gelmesi önemli. Tabii diğer gemilerimizin de.

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Rusya mevkidaşı Şoygu ile görüşmüştü. Bakan Akar'a bir gelişme olup olmadığını sordum. Görüşmenin olumlu geçtiğini söyledi. "Sahaya yansımaya başladı. Bu sabah (çarşamba) bazı talimatlar verdiler. Sahada hareketlilik başladı. Olumlu yansımalar var" dedi.

İki sorun yaşanıyor.

Biri, Azak Denizi'nin çıkışını Ukrayna'nın mayınlaması.

İkincisi ise güvenli geçiş.

Yani gemilerin yolda vurulmaması. Bunun için güvenli koridor açılacak. Mavi koridor deniliyor.

AKAR UMUTLU

Akar, "Rus limanlarındaki gemilerimiz en kısa zamanda Türkiye'ye gelecek. Olumlu gelişmeler bekliyoruz" dedi.

Güvenli geçiş için savaş gemilerimizin refakat etmesinin söz konusu olup olmadığını sordum. Bu aşamada ihtiyaç olmadığını söyledi. Ama gerek görülürse buna hazır olduğumuzu ifade etti. Akşam saatlerinde ise gemilerimizin Türkiye'ye doğru hareket ettiği yönünde haberler gelmeye başladı.

İNŞİRAH SURESİ

TÜM insanlığın feraha çıkmaya ihtiyacı var ama Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın AK Parti grup toplantısında önce Arapça sonra Türkçe olarak İnşirah Suresi'ni okuması önemliydi.

Bence Ukrayna Savaşı'yla yaşanan sıkıntılardan ziyade AK Parti milletvekillerine yönelik bir mesajdı.

10.03.2022

İnşirah Suresi peygamberimizin çok sıkıntılı olduğu bir dönemde Mekke’de nazil olan bir ayet. Her zorluktan sonra bir kolaylık olduğunu anlatıyor.

ERDOĞAN’DAN DESTEK

DÜNKÜ yazımda iletişimde acil kriz yönetimine ihtiyaç olduğunun altını çizmiştim.

Türkiye’de bir süredir bir test yapılıyor. İşte gördünüz ayçiçeği konusunda yayılan bir söylenti nedeniyle marketlerde neredeyse izdiham yaşandı. Bunun bir adım sonrası yağmaya teşvik etmektir. Bunun çaresi ise topluma doğruları anlatmak ve güven vermektir. Burada zamanlama altın kıymetinde değerlidir.

Eğer geç kalırsanız paniği, izdihamı önleyemezsiniz. Ama zamanında atılan bir adım kitleleri sakinleştirmeye yeter.

Cumhurbaşkanı Erdoğan da dün AK Parti grubundaki konuşmasında bunu anlattı. “Her yalanı anında doğru ile boğmalı, her iftirayı anında muhatabının yüzüne vurmamızdır. Genel merkezimizle, teşkilatımızla, bakanlıklarımızla bu konuda teyakkuz halinde bulunmalıyız” dedi.

Benim de anlatmak istediđim buydu.

Esfender KORKMAZ

Yolsuzluk ve popülizm dikta ve yoksulluk getirir (I)

10 Mart 2022 Perşembe

Yolsuzluk özel sektör ve kamu sektöründe ortaya çıkabilen, geniş aralıkta tarif edilen bir eylemdir. Genel olarak uygulamada kamu otoritesinin ve kamu kaynaklarının kötü niyetle ve çıkar amaçlı kullanılmasını ifade eder. Kamu otoritesi seçimle gelmiş olabilir, darbeye gelmiş olabilir ya da emir veya kral olabilir; sonuç değişmez.

Dünya Bankası yolsuzluğu, “bir kamu otoritesinin kişisel çıkar sağlamak amacıyla kamu erkinin kötüye kullanılması” şeklinde tanımlamıştır. Kamuda yolsuzluk, her alanda siyasi iktidarlara dayanıyor. Eğer kamuda çalışanlar yolsuzluk yapıyorsa, bunun nedeni ve sorumlusu siyasi iktidarlardır. Çünkü bu durumda denetim yetersizdir. Mevzuatta boşluklar vardır. Ya da memurlar siyasilerin yolsuzluğuna yataklık etmektedir.

Öte yandan uluslararası ticari işlemlerde yapılan yolsuzluğu önlemek için Birleşmiş Milletler (BM) ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) gibi kuruluşlar birtakım önlemler almıştır. Söz gelimi OECD “Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlisine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi” yapmıştır, BM Sözleşmesi ise ilave olarak zimmet ve görevin kötüye kullanılmasını da yolsuzluk kapsamına almıştır.

1975 yılında Rose-Ackerman Yolsuzluk Ekonomisi, “Economics of Corruption” isimli bir makale yayınladı. O tarihten beri yolsuzluk ekonomisi alanında çok sayıda makale ve kitap yayınlandı.

Yolsuzluk ekonomisi ile savaşmak için, dünyada birçok organizasyon kuruldu. Nobel Ödüllü İktisatçı Gary Becker ve Amerikalı Yargıç Richard Posner halka açık tartışma yapılan bir blog (Web ağ günlüğü) açtılar.

Bazı üniversiteler yolsuzluk ekonomisini ders olarak koydular. Bunlar arasında Kanada Regina Üniversitesi, ABD Florida State Üniversitesi ve Almanya Passau Üniversitesi gibi üniversiteler de var. Bu derslerde, “Gelişmekte olan ve geçiş

lkelerinde ekonomik, sosyal ve politik bir sorun olarak yolsuzluk, rant arayışları ve rant ekipleri, yolsuzlukla verimlilik arasında ilişki, bazı yolsuzluk kaynakları: Gelir toplama, dış yardım, doğrudan yabancı yatırım, yoksulluk düzeyindeki ülkelerde yolsuzluğun büyüme ve kalkınmaya etkisi” gibi konular okutulmaktadır.

Yine yolsuzluk ekonomisi içinde “yolsuzluk teorisi” (Theory of corruption) diye bir teori de dikkat çekmiştir. Bu teoriye göre, her toplum, hizmet yapan iktidarların yolsuzluklarını hoş görme eğilimindedir.

Siyasette popülizm, siyasilerin iktidar olabilmek için verdiği tavizler ve siyasi iktidarların da seçim ve referandum aşamalarında oy toplamak için başvurdukları bir nevi seçmenlere verilen rşvetlerdir. Popülizm yolunda siyasi iktidarlar, millî ve manevi değerleri, kamu kaynak ve imkânlarını taraftar kazanmak için istismar eder. Popülizm de geniş anlamda bir yolsuzluktur

Dünyada yolsuzluk sonuçlarına bakarsak; özellikle devleti kendi malı gibi kullananlardan hiç birisi cezasız kalmamıştır.

Eski adı Zaire, şimdiki Kongo Demokratik Cumhuriyeti’nde Diktatör Mabutu 1965 yılından 1997 yılına kadar iktidarda kaldı. Mabutu 1997 yılında önce Togo oradan da Fas’a sınır dışı edildi. Kendisinin ve beraberindekilerin ülkenin yeraltı zenginliklerinden 10 milyar doların üstünde kişisel servet edindikleri açıklandı. İç harbin de etkisi olmakla birlikte, yolsuzluklar son 20 yılda ülkede büyüme, ortalama yılda yüzde 2.1 oranında küçüldü.

Hsn Mübarek; 2011 yılında kendisi ve oğulları tutuklandığında, iki oğlunun İsviçre bankalarında 34 milyar doları olduğu anlaşıldı. Amerika’nın Sesi Radyosu Hsn Mübarek ve ailesinin 70 milyar dolar mal varlığı olduğunu açıkladı.

Arap Baharı ile devrilen Tunus Devlet Başkanı Zeynel Abidin Bin Ali ve ailesi 23 yıl boyunca Tunus’u demir yumrukla idare etti. 15 milyar dolar serveti sorgulandı.

Kaddafi’nin Kanada’da 2.4 milyar doları, Avusturya’da 1.7 milyar doları, İngiltere’de 1 milyar doları ilgili devletler tarafından donduruldu.

Yemen’i 30 yıl boyunca yöneten Saleh’in, 32 milyar doları olduğu öne sürüldü.

Otokrasinin tırmanması, kendisi ile birlikte popülizmi ve kamuda yolsuzlukları da zorunlu olarak artırıyor. Zira otokrasinin devamı için diktatörler bunu yapmak zorunda kalıyor. Popülizmi ve çıkar dağıtmayı, iktidarlarının devamı için araç olarak kullanıyorlar. İslam lkelerinde bazı diktatörler aynı zamanda dini de popülizm aracı olarak kullanıyor.

Rusya, petrol ve gazına rağmen, fert başına gelirmede gelişmekte olan ülke seviyesini geçemiyor. Üstelik Rusya’da gelir dağılımı aşırı bozuktur. Putin diktatörlüğünü sürdürebilmek için savaşı bir araç olarak kullanıyor. Ne var ki ancak Putin’de gç

10.03.2022

zehirlenmesi aynı zamanda yanlış kararlar vermesine de neden olmuştur. Ukrayna savaşı ekonomik açıdan Rus halkını daha da zora sokacaktır.

Neticede Ukrayna savaşı güç zehirlenmesi yaşayan her diktatör gibi Putin'in de sonunu getirmiştir.

Yarın: Dünya yolsuzlukta Türkiye'ye nasıl bakıyor.